

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 2016 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji
mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń”
na lata 2015–2018**

Na podstawie art. 57e ust. 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539 oraz z 2015 r. poz. 266 i 470) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 (Dz. U. poz. 517) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1:
 - a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo i Zabłudów,”
 - b) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka, Narew i Narewka”;
- 2) w załączniku do rozporządzenia:
 - a) w ust. 3:
 - pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo i Zabłudów,”
 - w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka, Narew i Narewka.”;
 - b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1906).

„4. Analiza poziomu bioasekuracji na obszarze objętym programem w zakresie środków bioasekuracji mających na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń

Wymagania dotyczące bioasekuracji są określone w następujących aktach prawnych:

- 1) ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”;
- 2) ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2015 r. poz. 1172, z późn. zm.);
- 3) rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. Nr 168, poz. 1643);
- 4) rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. z 2015 r. poz. 392, z późn. zm.);
- 5) rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 711);
- 6) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.).

Podmioty, które utrzymują zwierzęta gospodarskie, w tym świnię, z zamiarem umieszczania na rynku takich zwierząt lub produktów pozyskanych z tych zwierząt lub od tych zwierząt, prowadzą działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. n ustawy, i są obowiązane do spełniania wymagań weterynaryjnych określonych dla tego rodzaju działalności oraz wymagań określonych w wyżej wymienionych aktach prawnych, o których mowa w pkt 2 i 4–6.

Podmioty, które utrzymują zwierzęta gospodarskie, w tym świnie, bez zamiaru umieszczania takich zwierząt na rynku lub produktów pozyskanych z tych zwierząt lub od tych zwierząt:

- 1) nie prowadzą działalności nadzorowanej zgodnie z przepisami ustawy;
- 2) nie są obowiązane do spełniania wymagań weterynaryjnych określonych dla tego rodzaju działalności;
- 3) są obowiązane do spełniania wymagań określonych w wyżej wymienionych aktach prawnych, o których mowa w pkt 2 i 4-6.

Na obszarach województwa podlaskiego w powiatach:

- 1) sejneńskim w gminach Giby i Sejny z miastem Sejny,
- 2) augustowskim w gminach Lipsk i Płaska,
- 3) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków i Michałowo,
- 4) sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo

– zgodnie z danymi Inspekcji Weterynaryjnej na dzień 3 kwietnia 2014 r. znajdowało się 2130 gospodarstw, w których były utrzymywane świnie, przy czym w około 40% tych gospodarstw (liczących od 1 do 6 sztuk świń) świnie były utrzymywane przede wszystkim na użytek własny; wskaźnik ten został ustalony na podstawie analizy wyników kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Weterynaryjną w części gospodarstw, w których były utrzymywane świnie, znajdujących się na tych obszarach.

W okresie od czerwca do sierpnia 2014 r. Inspekcja Weterynaryjna przeprowadziła kontrole w 527 spośród 2130 gospodarstw, w których były utrzymywane świnie. Na podstawie wyników kontroli gospodarstwa te zostały zakwalifikowane jako:

- 1) grupa I – gospodarstwa, które nie spełniały wymagań dotyczących bioasekuracji, określonych w wyżej wymienionych aktach prawnych;
- 2) grupa II – gospodarstwa, które spełniały wymagania dotyczące bioasekuracji, określone w wyżej wymienionych aktach prawnych, z wyłączeniem wymagań, których spełnienie stanowi jeden z warunków umożliwiających wywóz świń poza obszar objęty ograniczeniami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w

sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń;

- 3) grupa III – gospodarstwa, które spełniały wymagania dotyczące bioasekuracji, określone w wyżej wymienionych aktach prawnych.

Liczba gospodarstw należących do grupy I wynosiła 185 gospodarstw (około 35%), do grupy II – 294 gospodarstwa (około 56%) i do grupy III – 48 gospodarstw (około 9%). Dane te wskazują, że około 90% skontrolowanych gospodarstw nie spełniało wszystkich wymagań dotyczących bioasekuracji, określonych w wyżej wymienionych aktach prawnych.

Na obszarach województwa podlaskiego w powiatach białostockim w gminie Zabłudów oraz hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka, Narew i Narewka, tj. na obszarach objętych programem w 2016 r., według stanu na koniec 2015 r., znajdowało się 181 gospodarstw, w których było utrzymywanych ok. 7000 świń.

Według stanu na koniec 2015 r., na obszarach wskazanych w ust. 3 znajdowało się 1146 gospodarstw, w których było utrzymywanych 28966 świń.

Na obszarze wskazanym w ust. 3, z wyłączeniem obszaru obejmującego gminy Giby i Sejny z miastem Sejny w powiecie sejneńskim oraz gminę Płaska w powiecie augustowskim, według stanu na koniec 2015 r., znajdowało się ok. 889 gospodarstw, w których było utrzymywanych ok. 17728 świń.”,

- c) w ust. 6 po akapicie pierwszym dodaje się akapit drugi w brzmieniu:

„Dodatkowo, na obszarach województwa podlaskiego, w powiatach augustowskim w gminie Lipsk, białostockim w gminie Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo i Zabłudów, sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo oraz hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka, Narew i Narewka wprowadza się obowiązek posiadania w gospodarstwie, w którym są utrzymywane świnię, pisemnego planu bioasekuracji obejmującego:

- 1) dokumentację przestrzegania wymagań określonych w akapicie pierwszym pkt 2–4;
- 2) rejestr produktów biobójczych używanych w gospodarstwie;
- 3) program czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętu mającego kontakt ze świniami;

- 4) zasady używania oraz czyszczenia i dezynfekcji odzieży ochronnej i obuwia, o których mowa w akapicie pierwszym pkt 7 lit. c.”,
- d) w ust. 8 po akapicie szóstym dodaje się akapity siódmy i ósmy w brzmieniu:

„Na obszarach województwa podlaskiego, w powiatach białostockim w gminie Zabłudów oraz hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka, Narew i Narewka:

- 1) w terminie 45 dni od dnia wejścia w życie zmiany programu:
 - a) należy spełnić wymagania dotyczące bioasekuracji wymienione w ust. 6,
 - b) posiadacz świń może złożyć oświadczenie, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy;
- 2) po przeprowadzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii kontroli w przypadku:
 - a) złożenia przez posiadacza świń oświadczenia, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy, w terminie 45 dni od dnia wejścia w życie zmiany programu, albo
 - b) niezłożenia przez posiadacza świń oświadczenia, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy, i gdy gospodarstwo, w którym przebywają świny, po upływie 45 dni od dnia wejścia w życie zmiany programu, nie spełnia wymagań wymienionych w ust. 6

– powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję nakazującą zabicie świń utrzymywanych w gospodarstwie lub poddanie ich ubojowi oraz zakazującą wprowadzania do gospodarstwa i utrzymywania w nim zwierząt z gatunków wrażliwych przez okres obowiązywania programu;
- 3) w terminie 75 dni od dnia wejścia w życie zmiany programu, posiadacz świń może złożyć wniosek, o którym mowa w art. 57g ust. 7 ustawy.

Na obszarach województwa podlaskiego, w powiatach augustowskim w gminie Lipsk, białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo, sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo:

- 1) w terminie 45 dni od dnia wejścia w życie zmiany programu:
 - a) należy spełnić wymagania dotyczące bioasekuracji wymienione w ust. 6 w akapicie drugim,

- b) posiadacz świń, może złożyć oświadczenie, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy;
- 2) po przeprowadzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii kontroli w przypadku:
- a) złożenia przez posiadacza świń oświadczenia, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy w terminie 45 dni od dnia wejścia w życie zmiany programu, albo
 - b) niezłożenia przez posiadacza świń oświadczenia, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy, i gdy gospodarstwo, w którym przebywają świny, nie spełnia wymagań wymienionych w ust. 6 w akapicie pierwszym, i po upływie 45 dni od dnia wejścia w życie zmiany programu nie spełnia również wymagań dotyczących bioasekuracji wymienionych w ust. 6 w akapicie drugim
- powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję nakazującą zabicie świń utrzymywanych w gospodarstwie lub poddanie ich ubojowi oraz zakazującą wprowadzania do gospodarstwa i utrzymywania w nim zwierząt z gatunków wrażliwych przez okres obowiązywania programu;
- 3) w terminie 75 dni od dnia wejścia w życie zmiany programu, posiadacz świń może złożyć wniosek, o którym mowa w art. 57g ust. 7 ustawy.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU
WSI**

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

RMordas

Z-CA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWNO-LEGISLACYJNEGO

Mariusz Gorzowski

Dyrektor Departamentu
Prawno-Legislacyjnego

Grzegorz Wykowski

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 57e ust. 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z późn. zm.).

Od dnia 29 kwietnia 2015 r., na terenie województwa podlaskiego w powiatach:

- 1) sejneńskim gminy Giby i Sejny z miastem Sejny,
- 2) augustowskim gminy Lipsk i Płaska,
- 3) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo,
- 4) sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo

– jest realizowany program bioasekuracji mający na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń na lata 2015–2018 wprowadzony rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. (Dz. U. poz. 517).

W trakcie realizacji programu bioasekuracji zaistniała potrzeba jego zmiany z uwagi na zwiększenie obszaru, na którym w związku z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń u dzików, istnieje ryzyko przeniesienia się wirusa do gospodarstw. Obszar ten objął tereny powiatu hajnowskiego: gminy Białowieża, Czyże, Hajnówka, Narew i Narewka oraz powiatu białostockiego: gminę Zabłudów.

Sumarycznie, według stanu na koniec 2015 r., na obszarze województwa podlaskiego, w powiatach:

- 1) sejneńskim w gminach Giby i Sejny z miastem Sejny,
- 2) augustowskim w gminach Lipsk i Płaska,
- 3) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo i Zabłudów,
- 4) sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo,
- 5) hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka, Narew i Narewka

– znajdowało się 1146 gospodarstw, w których było utrzymywanych 28966 świń.

Na podstawie danych na koniec 2015 r. szacuje się, że w 2016 r. na tym obszarze będzie znajdować się ok. 980 gospodarstw, w których utrzymywanych jest ok. 28000 świń,

spełniających wymagania dotyczące bioasekuracji określone w aktach prawnych wskazanych w programie. Można przyjąć, że ok. 160 gospodarstw położonych na tym obszarze, w których utrzymywanych jest ok. 1000 świń, nie spełnia tych wymagań.

Równocześnie zaistniała także potrzeba rozszerzenia katalogu wymogów dotyczących bioasekuracji, obowiązujących na obszarze objętym programem, z wyłączeniem jednak terenów powiatu sejneńskiego gmin Giby i Sejny z miastem Sejny oraz powiatu augustowskiego gmina Płaska. W odniesieniu bowiem do gospodarstw położonych na tych obszarach program powinien być kontynuowany według dotychczasowych zasad, bez żadnych zmian, z uwagi na stabilizację sytuacji epizootycznej w odniesieniu do ryzyka szerzenia się wirusa afrykańskiego pomoru świń ze zwierząt dzikich (dzik) na zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia oraz pomiędzy stadami świń utrzymywanych w gospodarstwach.

W celu zmniejszenia zagrożenia rozprzestrzenienia się afrykańskiego pomoru świń z dzików wolno żyjących na świnie utrzymywane w gospodarstwach na obszarze, gdzie stwierdzone są przypadki tej jednostki chorobowej u dzików, niezbędne jest podjęcie wszelkich możliwych środków, aby zapobiec dalszemu szerzeniu się tej choroby, w szczególności niezbędne jest wprowadzenie programu bioasekuracji na większym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Afrykański pomór świń to groźna, wysoce zakaźna i zaraźliwa choroba wirusowa świń domowych wszystkich ras oraz dzików (ludzie nie są na nią wrażliwi), skutkiem wystąpienia której są duże straty finansowe związane w pierwszej kolejności z całkowitym zablokowaniem możliwości sprzedaży i wywozu świń lub wieprzowiny do państw wolnych od tej choroby, jak również z padnięciami zwierząt oraz innymi kosztami zwalczania choroby.

Zgodnie z art. 57e ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii, biorąc pod uwagę sytuację epizootyczną w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, opracował program bioasekuracji w odniesieniu do tej jednostki chorobowej.

Zaproponowane przez Głównego Lekarza Weterynarii wymagania dla gospodarstw (ust. 6 programu bioasekuracji) opracowane zostały na podstawie dostępnej wiedzy w zakresie epizootiologii, w szczególności dróg szerzenia się tej choroby, z uwzględnieniem opinii zewnętrznych ekspertów. Ponadto należy zauważyć, że większość wymagań bioasekuracji

wymienionych w programie wskazanych zostało w unijnej strategii zwalczania afrykańskiego pomoru świń przyjętej po spotkaniu ekspertów Komisji Europejskiej – Wspólnotowego Weterynaryjnego Zespołu do Spraw Kryzysowych (CVET) oraz państw członkowskich Unii Europejskiej, na terytorium których w 2014 r. stwierdzono po raz pierwszy afrykański pomór świń.

Dotychczasowe doświadczenia z realizacji programu wskazują na potrzebę ponownego przyznania możliwości złożenia przez posiadaczy świń oświadczenia, że gospodarstwo nie spełni wymagań określonych w programie, tj. oświadczenia, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy. Należy bowiem zapewnić możliwość rezygnacji z utrzymywania świń podmiotom, które początkowo podjęły decyzję o wdrożeniu wymagań bioasekuracji, lecz w trakcie realizacji programu z różnych względów nie są w stanie kontynuować działalności zgodnie z tymi wymaganiami. Dodatkowo jest to także uzasadnione wspomnianym wyżej rozszerzeniem katalogu wymagań dotyczących bioasekuracji dla części obszarów objętych programem w stosunku do wymogów wprowadzonych pierwotnie. Przyjęte rozwiązania dotyczą gospodarstw zlokalizowanych na obszarach powiatu augustowskiego w gminie Lipsk, białostockiego w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo oraz sokólskiego w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo.

Należy podkreślić, że stosowanie się do zasad bioasekuracji stanowi najskuteczniejszą metodę zapobiegania wprowadzeniu afrykańskiego pomoru świń do gospodarstwa, a co za tym idzie dalszego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń.

W związku z tym, że ogniska afrykańskiego pomoru świń jak dotąd występują na terenie województwa podlaskiego program w 2016 r. realizowany będzie w powiatach:

- 1) augustowskim w gminie Lipsk,
- 2) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo i Zabłudów,
- 3) sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo,
- 4) hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka, Narew i Narewka.

Na wskazanym powyżej obszarze, według stanu na koniec 2015 r., znajdowało się ok. 889 gospodarstw, w których było utrzymywanych ok. 17728 świń.

Głównym celem projektowanego rozporządzenia jest podniesienie poziomu bioasekuracji w gospodarstwach, w których utrzymywane są zwierzęta wrażliwe na afrykański pomór świń w celu zapobiegnięcia szerzeniu się tej choroby.

Projektowana zmiana rozporządzenia ma na celu przede wszystkim:

- 1) rozszerzenie obszarów zwiększonego zagrożenia przeniesienia się afrykańskiego pomoru świń do gospodarstw o 5 gmin powiatu hajnowskiego i jednej gminy w powiecie białostockim,
- 2) umożliwienie posiadaczom świń rezygnacji z utrzymywania świń w przypadku braku możliwości spełnienia wymagań bioasekuracji.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia ma na celu także ograniczenie liczby gospodarstw o niskim poziomie bioasekuracji, w których zwykle utrzymywana jest jedna lub kilka sztuk zwierząt. Zakłada się, że wiele z tych gospodarstw, z przyczyn finansowych, nie zostanie dostosowana do wymagań określonych w programie bioasekuracji. Umożliwienie podmiotom dobrowolnej rezygnacji z utrzymywania w takich gospodarstwach zwierząt z gatunków wrażliwych i zapewnienie im rekompensat pozwoli na zmniejszenie liczby gospodarstw o niskim poziomie bioasekuracji, co w praktyce wiązać się będzie z tym, że na obszarze, na którym będzie realizowany program bioasekuracji zwierzęta z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zwierząt utrzymywane będą tylko w gospodarstwach o takim samym, wysokim poziomie bioasekuracji.

Konsekwencją zmniejszenia liczby takich gospodarstw będzie zmniejszenie pogłowia zwierząt z gatunków wrażliwych utrzymywanych w warunkach sprzyjających rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt. Zmniejszenie liczby zwierząt z gatunków wrażliwych, w tym przypadku świń, utrzymywanych w gospodarstwach ograniczy znacznie możliwość przeniesienia afrykańskiego pomoru świń z populacji zwierząt dziko żyjących (dziki) na zwierzęta utrzymywane w gospodarstwach (świnie), a co za tym idzie zmniejszy ryzyko rozprzestrzenienia się afrykańskiego pomoru świń na inne obszary Polski.

W konsekwencji zmniejszy się również ryzyko rozprzestrzenienia się afrykańskiego pomoru świń na terytoria pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Jednocześnie zauważyć należy, że realizacja programu bioasekuracji przyniesie korzyści również dużym przedsiębiorstwom, gdyż w gospodarstwach wielkotowarowych podniesiony zostanie również poziom bioasekuracji. Dodatkowo działania przewidziane w programie przyczynią się do przyspieszenia likwidacji choroby, co umożliwi zniesienie środków prawnych wprowadzonych w celu zwalczania choroby oraz spowoduje szybsze odzyskania

statusu kraju wolnego od choroby zakaźnej zwierząt. Przywróci to możliwość wysyłki polskich produktów pochodzenia zwierzęcego do tych państw, które warunkują otwarcie swoich rynków posiadaniem przez eksportera statusu państwa wolnego od określonej choroby zakaźnej zwierząt. Przewiduje się, że w dalszej perspektywie może się to przyczynić do podniesienia konkurencyjności polskich towarów na rynku Unii Europejskiej.

Realizacja programu bioasekuracji będzie finansowana przez posiadaczy zwierząt, z wyłączeniem kosztów nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. Nadzór nad realizacją programu będzie sprawował Główny Lekarz Weterynarii.

Planuje się, że posiadacze zwierząt z gatunków wrażliwych na afrykański pomór świń dostosują gospodarstwa do wymagań określonych w programie bioasekuracji w terminie 45 dni od dnia wejścia w życie zmiany programu.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, ze względu na konieczność wykorzystania środków finansowych przewidzianych na realizację programu bioasekuracji w 2016 r. Środki te wskazane zostały w art. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 470).

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji i aktów normatywnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia znajduje się w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Opracowano w Departamencie
Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii:

Apł. 12.04.2016r.
Dział
Krzysztof Popławski
Dz. m. 12.04.2016r.
Krzysztof Popławski

PODSEKRETARZ STANU
Ewa Lech

Akceptował:

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzenia się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ewa Lech Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jacek Ostapczuk tel. 22 623 13 74, jacek.ostapczuk@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 12.04.2016 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w wykazie prac:</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W roku 2015 weszło w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia programu bioasekuracji na lata 2015–2018, które obowiązuje na obszarze powiatu:

- 1) sejneńskiego w gminach Giby i Sejny z miastem Sejny,
- 2) augustowskiego w gminach Lipsk i Płaska,
- 3) białostockiego w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo,
- 4) sokólskiego w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo.

Decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2015/2433 z dnia 18 grudnia 2015 r. zmieniającą decyzję wykonawczą 2014/709/UE w odniesieniu do środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich (Dz. Urz. UE L 334 z 22.12.2015, str. 46) gminy Giby i Sejny z miastem Sejny oraz Płaska zostały przesunięte z części II załącznika do decyzji (obszaru objętego ograniczeniami) do części I załącznika do decyzji (obszaru ochronnego).

Natomiast decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2016/180 z dnia 9 lutego 2016 r. zmieniającą załącznik do decyzji wykonawczej 2014/709/UE w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich, w odniesieniu do wpisów dotyczących Estonii, Litwy i Polski (Dz. Urz. UE L 35 z 11.02.2016, str. 12) gminy Białowieża, Czyże, Hajnówka, Narew i Narewka w powiecie hajnowskim oraz cała gmina Zabłudów w powiecie białostockim zostały przesunięte z części I załącznika do decyzji (obszaru ochronnego) do części II załącznika do decyzji (obszaru objętego ograniczeniami).

W związku z powyższymi zmianami zmieniły się częściowo obszary zwiększonego zagrożenia przeniesienia się afrykańskiego pomoru świń (ASF) do gospodarstw.

Głównym celem projektu rozporządzenia jest podniesienie poziomu bioasekuracji w gospodarstwach, w których utrzymywane są zwierzęta wrażliwe na ASF, co zmniejszy ryzyko rozprzestrzenienia się tej choroby.

Ponadto projektowana zmiana rozporządzenia ma na celu przede wszystkim:

- 1) zmianę obszarów zwiększonego zagrożenia przeniesienia się ASF do gospodarstw o 5 gmin powiatu hajnowskiego i jednej gminy w powiecie białostockim,
- 2) umożliwienie posiadaczom świń rezygnacji z utrzymywania świń w przypadku braku możliwości spełnienia wymagań bioasekuracji.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się realizację programu bioasekuracji w odniesieniu do ASF, wprowadzonego w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rolnictwa. W programie tym określone zostały standardy bioasekuracji gospodarstw. Proponuje się, aby program realizowany był na obszarze w województwie podlaskim, w powiatach:

- 1) sejneńskim w gminach Giby i Sejny z miastem Sejny,
- 2) augustowskim w gminach Lipsk i Płaska,
- 3) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo i Zabłudów,

budżet państwa																				
JST																				
pozostałe jednostki (oddzielnie)																				
Wydatki ogółem																				brak
budżet państwa																				
JST																				
pozostałe jednostki (oddzielnie)																				
Saldo ogółem																				
budżet państwa																				
JST																				
pozostałe jednostki (oddzielnie)																				
Źródła finansowania	<p>Zadania realizowane przez Inspekcję Weterynaryjną wynikające z realizacji programu bioasekuracji w zakresie nadzoru nad gospodarstwami objętymi projektowanym programem, będą finansowane w ramach środków przewidzianych w ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz. U. poz. 278) na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz realizację zadań Inspekcji Weterynaryjnej.</p> <p>Na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w budżecie państwa na 2016 r. zostały ujęte środki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w części 83, w rezerwie celowej poz. 12 – Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej – w wysokości 8 652 116 zł na wypłatę odszkodowań za zabite lub poddane ubojowi zwierzęta gospodarskie. <p>Środki na rekompensaty w 2016 r. zostaną pokryte ze środków ujętych w ustawie budżetowej z dnia 25 lutego 2016 r., w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa w wysokości 3 658 500 zł. (środki finansowe przewidziane na zadania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).</p> <p>W ramach realizacji programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzenia się afrykańskiego pomoru świń na 2015–2018 (Dz. U. poz. 517) Inspekcja Weterynaryjna (IW) do końca 2015 r. przeprowadziła 2508 kontroli i wydała 254 decyzje nakazujące ubój lub zabicie zwierząt oraz wypłaciła odszkodowania na kwotę 1 808 090,11 zł (za 4 915 świń), do ARiMR wpłynęło 239 wniosków o wypłatę rekompensat za nieprzerwane nieutrzymywanie świń w ramach realizowanego programu bioasekuracji, wydano 239 decyzji o przyznaniu rekompensaty za lata 2015–2018 na łączną kwotę 3 034 800 zł.</p> <p>W roku 2015 wypłacono rolnikom 1 transzę rekompensat w kwocie 756 400 zł.</p> <p>Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na dochody oraz nie spowoduje wydatkowania środków finansowych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.</p>																			
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Do wyliczeń kosztów dla budżetu państwa przyjęto następujące założenia:</p> <p>wg stanu na koniec 2015 r. na obszarach, na których będzie realizowany program bioasekuracji, z wyłączeniem gmin Giby i Sejny z miastem Sejny w powiecie sejneńskim oraz gminy Płaska w powiecie augustowskim znajdowało się 889 gospodarstw, w których utrzymywano ok. 17 728 świń</p> <p>Struktura gospodarstw:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w gospodarstwach powyżej 100 szt. – ok. 10 210 szt., - w gospodarstwach od 5 do 100 szt. – ok. 6 247 szt., - w gospodarstwach poniżej 5 szt. – ok. 1 271 szt. <p>Szacuje się, że należne odszkodowanie za ubój lub zabicie 1 szt. wyniesie średnio 538 zł (średnia cena skupu notowana przez Główny Urząd Statystyczny w 2013 r. wynosiła 5,38 zł/kg).</p> <p>W związku z tym, mając na uwadze fakt, że większość gospodarstw dużych utrzymujących</p>																			

powyżej 100 szt. zwierząt będzie spełniała lub dążyła do spełnienia wymogów programu bioasekuracji, ewentualny ubój lub zabicie dotyczył będzie tylko tych sztuk, które są utrzymywane w gospodarstwach poniżej 100 szt.

Przyjmując takie założenia minimalna kwota odszkodowań za wydanie decyzji nakazującej ubój lub zabicie świń w związku z niespełnieniem wymagań programu bioasekuracji wyniesie:
 $7518 \times 538 = 4\,044\,684$ zł,
 zaś maksymalna kwota odszkodowań może wynieść:
 $17\,728 \times 538 = 9\,537\,664$ zł.

Niemniej jednak koszty w zakresie odszkodowań zostaną dostosowane do wielkości wydatków przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, które zostały określone ustawie budżetowej na 2016 r.

W zakresie rekompensat do wyliczeń przyjęto następujące założenia:
 - cykl prowadzenia hodowli – półroczny,
 - stawka za świnię, biorąc pod uwagę między innymi średnią cenę skupu świń notowaną przez GUS w 2013 r., obliczona została na 50 zł/szt. w cyklu produkcyjnym.

Zatem koszt wypłaty rekompensat będzie kształtował się na poziomie:
 min – 7518×50 zł/szt. $\times 2 = 751\,800$ zł,
 max $17\,728 \times 50$ zł/szt. $\times 2 = 1\,772\,800$ zł.

Dodatkowo w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 470) wskazany został maksymalny limit wydatków przewidzianych na wypłatę rekompensat z budżetu państwa będących skutkiem finansowym ww. ustawy (art. 2 ust. 1). W celu monitorowania wydatków z budżetu państwa wprowadzono, w odniesieniu do rekompensat, mechanizm korygujący zgodnie, z którym minister właściwy do spraw rolnictwa monitoruje przekroczenie limitu wydatków, o których mowa w art. 2 ust. 1 ww. ustawy oraz w razie potrzeby wdraża mechanizm korygujący polegający na proporcjonalnym, w zależności od liczby zwierząt z gatunków wrażliwych na daną chorobę, za które będą przyznane rekompensaty, zmniejszeniu stawki za zwierzę, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 57g ust. 11 ww. ustawy.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Czas w latach od wejścia w życie zmian		Skutki						Łącznie (0-10)
		0	1	2	3	5	10	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Zabezpieczenie przed wniknięciem wirusa ASF i innych chorób zakaźnych do gospodarstw utrzymujących świnię. Wraz z odzyskaniem statusu kraju wolnego od choroby zakaźnej, przywrócenie możliwości eksportu polskich produktów pochodzenia zwierzęcego na rynki, które warunkują swoje otwarcie statusem kraju eksportującego – wolny od afrykańskiego pomoru świń. Zniesienie dodatkowych wymogów weterynaryjnych w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej.						
	sektor mikro-, małych i średnich	jw.						

	przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	Gospodarstwa zajmujące się hodowlą świń	Celem wprowadzenia projektowanych przepisów jest poprawa warunków bioasekuracji gospodarstw znajdujących się na obszarze objętym ograniczeniami ustanowionym w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt. Wysokie warunki bioasekuracji mają wpływ na status zdrowotny zwierząt i zabezpieczają przed wnikaniem patogenów, których rezerwuarami są w szczególności dzikie zwierzęta. Docelowo zabezpieczy to gospodarstwa prowadzące chów lub hodowlę na obszarze objętym ograniczeniami w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt przed wniknięciem potencjalnego czynnika zakaźnego do gospodarstwa. Docelowo zakłada się, że ustanowienie takiego programu zabezpieczy pozostałe terytorium RP przed wybuchem ASF u zwierząt gospodarskich.
	(dodaj/usuń)	

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Do wyliczenia kosztów dla posiadaczy gospodarstw utrzymujący trzodę chlewną przyjęto następujące założenia:</p> <p>Za koszty dostosowania do projektowanej regulacji przyjęto koszty:</p> <p>a) wykonania ogrodzenia gospodarstwa – 120 zł netto za metr bieżący, b) wyposażenia tego ogrodzenia w bramę i furtkę – odpowiednio 2987 i 890 zł netto c) wyposażenia gospodarstwa w maty do dezynfekcji – 1500 zł netto.</p> <p>Posiadacze gospodarstw, w których są utrzymywane świny w liczbie do 50 sztuk, nie dostosują gospodarstw do wymagań bioasekuracji, z uwagi na nieopłacalność ekonomiczną związaną z dużymi kosztami dostosowania oraz niewielką dochodowością gospodarstw.</p> <p>Koszt wzmocnienia bioasekuracji średnio w gospodarstwie, w którym są utrzymywane świny w liczbie:</p> <p>a) od 51 do 200 sztuk wyniesie łącznie 33263 zł brutto, b) od 201 do 500 sztuk wyniesie łącznie 37288 zł brutto, c) powyżej 501 sztuk wyniesie łącznie 47714 zł brutto.</p> <p>Na obszarze objętym nakazami, zakazami lub ograniczeniami w związku ze zwalczaniem ASF funkcjonuje:</p> <p>a) 464 gospodarstwa, w których utrzymuje się poniżej 5 sztuk świń, b) 402 gospodarstwa, w których utrzymuje się od 5 do 100 sztuk świń, c) 23 gospodarstwa, w których utrzymuje się powyżej 100 sztuk świń.</p> <p>Źródłem wymienionych wyliczeń był dokument pt. „Orientacyjna analiza ekonomiczna skutków dostosowania gospodarstw prowadzących produkcję trzody chlewnej dotyczących bioasekuracji w strefie buforowej w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń według zaleceń przygotowanych przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – PIB”, przygotowany w marcu 2014 r. przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.</p>
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

X nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Brak	
9. Wpływ na rynek pracy	
Nie ma wpływu	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	<p>Wprowadzenie programu bioasekuracji pozwoli na zmniejszenie liczby gospodarstw spełniających niskie standardy w zakresie bioasekuracji. Pozwoli to na ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się ASF oraz będzie stanowiło wsparcie przy zwalczaniu takiej choroby.</p> <p>Jednocześnie zauważyć należy, że realizacja programu bioasekuracji przyniesie korzyści również dużym przedsiębiorstwom, gdyż w gospodarstwach wielkotowarowych podniesiony zostanie również poziom bioasekuracji. Dodatkowo działania przewidziane w programie przyczynią się do przyspieszenia likwidacji ASF, co umożliwi zniesienie środków prawnych wprowadzonych w celu zwalczania choroby oraz spowoduje szybsze odzyskanie statusu kraju wolnego od tej choroby. Przywróci to możliwość wysyłki polskich produktów pochodzenia zwierzęcego na rynki, które warunkują swoje otwarcie statusem kraju eksportującego – wolny od określonej choroby zakaźnej zwierząt. Przewiduje się, że podniesie to również konkurencyjność polskich towarów na rynku Unii Europejskiej</p>
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
<p>Realizacja programu bioasekuracji będzie finansowana przez posiadaczy zwierząt, z wyłączeniem kosztów nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. Nadzór nad realizacją programu będzie sprawował Główny Lekarz Weterynarii.</p> <p>Planuje się, że posiadacze zwierząt z gatunków wrażliwych dostosują gospodarstwa do wymagań określonych w programie bioasekuracji w terminie 45 dni od dnia wejścia w życie zmiany programu.</p>	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Miernikiem względem, którego nastąpi ocena wdrożenia projektowanych środków będzie liczba ognisk choroby zakaźnej w okresie 1 roku od zastosowania środków.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak	